

EKSAMEN

Emnekode: SFT 20211	Emne: Tysk i kontrast: Skriftlig språkferdighet og språkhistorie
Dato: 8.12.2011	Eksamenstid: kl 9.00 til kl 14.00
Hjelpemiddel: Ingen	Faglærere/Faglærarar: Kåre Solfeld Frode Lundemo
Eksamensoppgava/Eksamensoppgåva: Settet består av 4 sider inklusiv denne framsida. Kontroller at det er komplett før du begynner å svare på spørsmåla. Alle oppgavene/oppgåvene – bortsett fra/frå oversettelsen/omsetjinga til norsk – skal besvares/svarast på på tysk.	
Sensurdato: 21.12.11 Karakterene/Karakterane er tilgjengelige for studenter/studentar på studentweb se- nest/seinast dagen etter oppgitt sensurfrist. Følg instruksjoner/instruksjonar gitt på http://www.hiof.no/index.php?ID=7027	

1. Übersetzen Sie den nachstehenden Text ins Norwegische:

Drei Tage nach Inbetriebnahme der neuen Landebahn auf dem Frankfurter Flughafen sind die Anwohner vor allem in den Kommunen westlich vom Flughafen über die Verstärkung des Fluglärms enttäuscht. Von einem auf den anderen Tag landen etwa 20 Flugzeuge mehr pro Stunde. Obwohl seit Jahren über die neue Landebahn gesprochen wurde, hat der seit Freitag nicht mehr wegzudiskutierende Lärm viele Bürger geweckt. Die von Bürgerinitiativen aus der Region organisierten Proteste haben denn auch starke Unterstützung gefunden. Zum Beispiel haben etwa 15000 Menschen in Mainz und Wiesbaden gegen die ihrer Meinung nach unzumutbaren Folgen des Flughafenausbaus demonstriert.

(<http://www.faz.net>, etwas geändert)

2. Übersetzen Sie den nachstehenden Text ins Deutsche:

Bokmål

De problemene som luftfarten fører med seg, blir selvfølgelig også diskutert i Norge, selv om vi ikke har så store flyplasser. Det at et fly lander sent om kvelden, kan for mange være en stor belastning. For folk som bor i nærheten av en flyplass, er det derfor viktig at man begrenser aktiviteten på flyplassen, slik at det i det minste er stille om natten. Også i Norge har det ført til protester at aktiviteten på en flyplass økes.

Det er likevel slik at selv om man lover at ingen fly skal starte eller lande mellom klokken 23 og 6, viser det seg ofte i praksis at det er problematisk å kontrollere flyvningene. For det første er det svært vanskelig å unngå at fly ankommer for sent. Mange ulike faktorer som det er umulig å styre, virker inn på flytrafikken. For eksempel kan dårlig vær føre til at et fly lander senere enn planlagt. For det andre – og det er et alvorligere problem – ønsker de som driver en flyplass, mye aktivitet av økonomiske grunner. Alle store moderne flyplasser er blitt kjøpesentre. For mange er det derfor viktig at flest mulig mennesker besøker flyplassene, slik at forretningene går godt.

Det er ingen grunn til å vente at aktiviteten på flyplassene rundt omkring i verden blir redusert i framtiden. Derfor kan vi også vente at støyproblemene bare blir verre.

Nynorsk

Dei problema som luftfarten fører med seg, vert sjølvsagt også diskuterte i Noreg, sjølv om vi ikkje har så store flyplassar. Det at eit fly landar seint om kvelden, kan for mange vere ei stor påkjenning. For folk som bur i nærleiken av ein flyplass, er det derfor viktig at ein avgrensar aktiviteten på flyplassen, slik at det i det minste er stille om natta. Også i Noreg har det ført til protestar at aktiviteten på ein flyplass vert auka.

Det er likevel slik at sjølv om ein lovar at ingen fly skal starte eller lande mellom klokka 23 og 6, syner det seg ofte i praksis at det er problematisk å kontrollere flygingane. For det første er det svært vanskeleg å hindre at fly kjem for seint. Mange ulike faktorar som det er umogleg å styre, verkar inn på flytrafikken. Til dømes kan dårleg ver føre til at eit fly landar seinare enn planlagt. For det andre – og det er eit alvorlegare problem – ønskjer dei som driv ein flyplass, mykje aktivitet av økonomiske grunnar. Alle store moderne flyplassar har vorte kjøpesenter. For mange er det derfor viktig at flest mogleg menneske besøker flyplassane, slik at forretningane går godt.

Det er ingen grunn til å vente at aktiviteten på flyplassane rundt omkring i verda vert redusert i framtida. Derfor kan vi også vente at støyproblema bare vert verre.

3. Älteres Deutsch

Mittelhochdeutscher Text

- I »Nemt, frowe, disen kranz.«
alsô sprach ich zeiner wol getânen maget:
»sô zieret ir den tanz,
mit den schœnen bluomen, als irs ûffe traget.
- 5 het ich vil edele gesteine,
da3 müest ûf iur houbet,
obe ir mirs geloubet.
sêt mîne triuwe, da3 ich3 meine.«
- ...
- III »Ir sît sô wol getân,
da3 ich iu mîn schapel gerne geben wil,
so ich3 aller beste hân.
wîzer unde rôter bluomen weiz ich vil:
- 5 die stênt sô verre in jener heide.
dâ si schône entspringent
und die vogele singent,
dâ suln wir si brechen beide.«
- ...
- V Mir ist von ir geschehen,
da3 ich disen sumer allen meiden muo3
vast under dougen sehen:
lîhte wirt mir einiu: so ist mir sorgen buo3.
- 5 wa3 obe si gêt an disem tanze?
frowe, dur iur güete
rucket ûf die hüete.
owê gesæhe ichs under kranze!

Neuhochdeutsche Übersetzung

- »Nehmt, Herrin, diesen Kranz«,
so sprach ich zu einem schönen Mädchen.
»Dann schmückt Ihr den Tanz
mit den schönen Blumen, die Ihr nun tragt.
Wenn ich viel Edelsteine hätte,
die müsstest auf Euer Haupt,
wenn Ihr mir's glauben wollt:
seht, wie ehrlich ich es meine.«
- ...
- »Ihr seid so schön,
dass ich Euch meinen Kranz gerne schenken will,
den prächtigsten, den ich nur habe:
weiße und rote Blumen weiß ich viele.
Die stehn da fern auf jener Heide.
Wo sie herrlich blühen
und die Vögel singen,
da wollen wir sie beide pflücken.«
- ...
- Sie hat bei mir bewirkt,
dass ich diesen Sommer allen Mädchen
gerade in die Augen sehen muss:
kann sein, ich finde eine, dann ist mein Leid dahin.
Wie, wenn sie an diesem Tanze teilnimmt?
Herrinnen, seid so gütig,
schiebt die Hüte höher:
Ach, erblickte ich sie unter dem Kranze!

Walther von der Vogelweide

a. Änderungen im Vokalismus im Übergang zwischen Mittelhochdeutsch und Frühneuhochdeutsch

Beschreiben Sie vokalische Veränderungen, die sich im Übergang zwischen dem Mhd. und dem Frühnhd. vollziehen. Folgende Belege aus dem Text sollen als Beispiele herangezogen und kommentiert werden:
bluomen (I,4), *ûf* (I,6), *iur* (I,6), *mîn* (III,2), *die* (III,7), *hüete* (V,5).

b. Konsonantismus

Vor allem im Konsonantismus unterscheidet sich das Hochdeutsche von anderen germanischen Sprachen. Erläutern Sie diesen Unterschied näher. Verwenden Sie dabei u. a. folgende Belege aus dem Text:
ich (I,2), *zeiner* (= *zuō einer*) (I,2), *da3* (I,6), *ûf* (I,6), *wîzer* (III,4), *weiz* (III,4), *brechen* (III,8), *wa3* (V,5).